KOMISSION SUOSITUS,

annettu 5 päivänä kesäkuuta 2008,

lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen siviilioikeudellisen vastuun rajoittamisesta

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 2274)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/473/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan toisen luetelmakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/43/EY [1] säädetään lakisääteistä tilintarkastusta koskevien vaatimusten vähimmäistason yhdenmukaistamisesta. Kyseisen direktiivin 31 artiklan mukaan komissio antaa kertomuksen lakisääteistä tilintarkastusta koskevien kansallisten vastuusäännösten vaikutuksista Euroopan pääomamarkkinoihin ja tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä koskeviin vakuutusehtoihin sekä antaa tarvittaessa suosituksia.

(2) Pääomamarkkinoiden häiriötön toiminta edellyttää vakaalla pohjalla olevaa tilintarkastuskapasiteettia ja tehokasta kilpailua tilintarkastuspalvelujen markkinoilla, joilla on riittävästi tilintarkastusyhteisöjä, jotka ovat kykeneviä ja halukkaita tekemään lakisääteisiä tilintarkastuksia yhtiöissä, joiden arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi jäsenvaltion säännellyillä markkinoilla. Yhtiöiden markkina-arvon lisääntyvä volatiliteetti on huomattavasti kasvattanut vastuuriskejä, ja näihin tarkastuksiin liittyvien riskien varalta otettavia vakuutuksia on yhä vaikeampi saada.

(3) Rajoittamaton yhteisvastuu voi vähentää tilintarkastusyhteisöjen ja -ketjujen halukkuutta tulla julkisesti noteerattujen yhtiöiden kansainvälisille tarkastusmarkkinoille Euroopan yhteisössä; tämän vuoksi on epätodennäköistä, että markkinoille tulee uusia tilintarkastusketjuja, jotka pystyvät tekemään näiden yhtiöiden lakisääteisiä tarkastuksia.

(4) Tämän vuoksi olisi rajoitettava julkisesti noteerattujen yhtiöiden tilintarkastuksia tekevien tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen vastuuta, konsernin tilintarkastajat mukaan luettuina. Mahdollinen vastuun rajoittaminen ei kuitenkaan sovellu tapauksiin, joissa tilintarkastaja on tahallisesti laiminlyönyt ammatilliset velvoitteensa. Vastuun rajoittaminen ei saisi myöskään vaikuttaa vahinkoa kärsineen oikeuteen saada asianmukainen korvaus.

(5) Koska jäsenvaltioiden siviilioikeudellisissa vastuujärjestelmissä on suuria eroja, jäsenvaltioilla pitäisi tässä vaiheessa olla mahdollisuus valita vastuun rajoittamisen menetelmä, jonka ne katsovat parhaiten soveltuvan omiin siviilioikeudellisiin vastuujärjestelmiinsä.

(6) Jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuus määrittää tilintarkastajien vastuulle kansalliseen lainsäädäntöön perustuva enimmäismäärä. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuus perustaa kansallisen lainsäädännön mukainen suhteellisen vastuun järjestelmä, jossa lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt ovat vastuussa ainoastaan siinä määrin kuin ne ovat osallisia vahinkoon eivätkä yhteisvastuussa muiden osapuolten kanssa. Jäsenvaltioilla, joissa vahingonkorvauskannetta lakisääteisiä tilintarkastajia vastaan eivät pysty nostamaan yksittäiset osakkeenomistajat eivätkä muut kolmannet vaan ainoastaan tarkastettava yhtiö, pitäisi myös olla mahdollisuus sallia, että yhtiö, sen osakkeenomistajat ja tilintarkastajat määrittävät tilintarkastajan vastuun enimmäismäärän, kuitenkin niin, että tarkastettavaan yhtiöön sijoituksia tehneitä suojataan asianmukaisesti,

SUOSITTELEE:

Kohde

1. Tämä suositus koskee niiden tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen siviilioikeudellista vastuuta, jotka tekevät tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisiä tilintarkastuksia yhtiöissä, jotka on rekisteröity jäsenvaltioon ja joiden arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi jäsenvaltion säännellyillä markkinoilla.

Vastuun rajoittaminen

2. Ammatillisten velvoitteiden laiminlyönnistä johtuvaa lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen siviilioikeudellista vastuuta olisi rajoitettava lukuun ottamatta tapauksia, joissa velvoitteet on laiminlyöty tahallisesti.

[1] EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2008/30/EY (EUVL L 81, 20.3.2008, s. 53).

3. Rajoitettua vastuuta olisi sovellettava, kun vastapuolena on tarkastettava yhtiö tai kolmannet, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus nostaa vahingonkorvauskanne.

4. Siviilioikeudellisen vastuun rajoittamisen ei pitäisi vaikuttaa vahinkoa kärsineen oikeuteen saada kohtuullinen korvaus.

Vastuun rajoittamisessa sovellettavat menetelmät

5. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava vastuuta rajoittavia toimia. Komissio suosittelee, että vastuuta rajoitetaan erityisesti yhdellä tai useammalla seuraavista menetelmistä:

a) määritetään rahallinen enimmäismäärä tai kaava, jolla kyseinen enimmäismäärä lasketaan;

b) määritetään periaatteet, joiden mukaisesti lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön vastuu ei ylitä niiden todellista osuutta korvauksenhakijan kärsimästä vahingosta eikä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö siksi joudu yhteisvastuuseen muiden vahinkoa aiheuttaneiden tahojen kanssa;

c) annetaan tarkastettaville yhtiöille, lakisääteisille tilintarkastajille ja tilintarkastusyhteisöille mahdollisuus tehdä sopimus vastuun rajoittamisesta.

6. Jos vastuuta rajoitetaan edellä 5 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla sopimuksella, jäsenvaltioiden olisi varmistettava seuraavien edellytysten täyttyminen:

a) sopimus voidaan saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi;

b) vastuun rajoittamisesta päättävät tarkastettavassa yhtiössä neuvoston direktiivin 78/660/ETY ([1]) 50 b artiklassa tai, konsernin tilintarkastusten osalta, neuvoston direktiivin 83/349/ETY ([2]) 36 a artiklassa mainittujen hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenet yhdessä, ja tarkastettavan yhtiön osakkeenomistajilta on saatava hyväksyntä kyseiseen päätökseen;

c) tiedot vastuun rajoittamisesta ja siihen tehtävistä muutoksista annetaan tarkastettavan yhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa.

7. Ennen kuin jäsenvaltio ottaa käyttöön toimenpiteitä soveltaakseen edellä 5 kohdan a, b tai c alakohdassa mainittuja tai muita 2, 3 ja 4 kohdan mukaisia vastuuta rajoittavia menetelmiä, sen pitäisi ottaa huomioon menetelmien soveltamisen vaikutukset rahoitusmarkkinoihin ja sijoittajiin sekä markkinoillepääsyn edellytyksiin julkisesti noteerattujen yhtiöiden lakisääteisen tilintarkastuksen markkinoilla, tilintarkastuksen laatuun, riskien vakuutettavuuteen ja tarkastettaviin yhtiöihin.

Jatkotoimet

8. Jäsenvaltioita pyydetään ilmoittamaan komissiolle tämän suosituksen perusteella toteuttamansa toimet 5 päivään kesäkuuta 2010 mennessä.

Osoitus

9. Tämä suositus on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 5 päivänä kesäkuuta 2008.

Komission puolesta

Charlie McCREEVY

Komission jäsen

([1]) EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2006/46/EY (EUVL L 224, 16.8.2006, s. 1).

([2]) EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2006/99/EY (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 137).